

Stranci / Pogled na djetinjstvo / Triptih

Marinčić, Nikola

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:062674>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilište u Zagrebu

Nastavnički odsjek

Nikola Marinčić

ZAVRŠNI RAD

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

Zagreb 2020./2021.

Kolegiji: Slikarstvo, Kiparstvo, Grafika

mentorica doc. dr. art. Snježana Ban

mentor doc. dr. art. Ivan Fijolić

mentor doc. dr. art. Igor Čabraja

STRANCI / POGLED NA DJETINJSTVO / TRIPTIH

SAŽETAK

Koliko god se trudili ili koliko god bili bliski s nekime uvijek će postojati jedan dio njih koji ne poznajemo, koji nam je stran. To se može naslutiti u sitnim znakovima u svakodnevnoj komunikaciji. Pokušao sam prikazati svoju viziju toga na nekim od svojih prijatelja, radeći tri portreta manji formata u kratkom vremenskom roku.

Sam sebe sam zatvorio u klasičan pogled na kiparstvo gdje glina dominira kao glavni medij. Uz malo savjetovanja odlučio sam napraviti skulpturu prepušten nekim vlastitim senzibilitetima. Kroz taj proces otkrio sam nostalgično sjećanja na djetinjstvo, što je rezultiralo skulpturom koja to utjelovljuje.

Subjekt i pozadina imaju ustanovljen hijerarhiski odnos u kojem subjekt gotovo uvijek prevladava. Pozadina ostaje kao sporedan motiv i vrlo često dobije puno manje pozornosti od subjekta. Htio sam ih pokušati dovesti u ravnopravan odnos gdje oboje izvršavaju svoju ulogu, ali i svaki zasebno ima svoju samostalnu važnost.

Ključne riječi: stranac, prijatelj, portret

materijal, djetinjstvo, sjećanje

triptih, subjekt, pozadina

Stranac

Stranac je riječ koju ljudi rijetko koriste. Obično se izraz stranac izbjegava radi same moći riječi. Za mene to stvara jednu gotovo poetsku narav. Možemo li kao ljudska bića za nekog s kim smo proveli određeno vrijeme stvarno reći da nam je stranac? Jedna od naših osnovnih potreba je zbližavanje s drugima. Ipak, možemo li stvarno znati sve, čak i o onim najbližima? Uvijek će biti onaj jedan dio ljudi koji nam ostaje nepoznat, stran. Vrlo često možemo vidjeti i naznake tog nepoznatog u drugima. To su sitne stvari, zamuckivanje kad se započne neka tema, promjena raspoloženja kada se pojavi stari prijatelj, pogled u očima koji nikad nismo vidjeli... sve su to neispričane priče koje ljudi nose u sebi. Jesu li nam te osobe još uvijek stranci ako ne znamo sve o njima ili ako prvi put čujemo neke priče? Ponekad je izrazito teško pomiriti se s time da nećemo moći znati sve o osobama do kojih nam je stalo. Uvijek će biti neizrečenih riječi, neostvarenih želja, skrivenih ožiljaka... ali nisu li zato zanimljivi? Koliko god se trudimo, uvijek će biti novih priča koje su možda do maloprije bile zaboravljene, novih osmjeha koje još nismo vidjeli, novih riječi koje nikad nisu rekli. Sva te neizrečena iskustva u nečijem životu stvorili su osobu do koje nam je sada stalo. Mislim da je to neizmjereno dragocjeno i da je jedna od stvari koja nas čini ljudima.

Pokušao sam to strano vidjeti u svojim prijateljima iako smo rijetko u lošem raspoloženju kad se družimo. Vrlo često sam primjećivao naznake tog stranog, kao što sam siguran da su oni isto primjećivali kod mene. Poneka riječ koju nisu mislili izreći ili težak pogled uzrokovan nekom mišlju. U ovim radovima sam pokušao prenijeti moju viziju tog stranog.

Napravio sam tri portreta manjeg formata u akrilu. Cilj je bio iznošenje nekog mog razmišljanja o strancima u njima, kako izgleda ta nepoznata strana koju možda nikada neću vidjeti. Radio sam ih uz pomoć fotografija, no naglašavam, mimetika nije bila svrha ovog rada. Također, radovi su napravljeni pod vremenskim ograničenjem jer mislim da je to pomoglo pri iznošenju prvo ključnog razmišljanja pa onda tek vizualnog rješenja. Portreti imaju malo melankoličnu notu što možda odražava ono strano u njima, budući da zapravo nismo toliko dijelili neka tužna iskustva. Dva portreta su tamnog tonaliteta i s jačim efektom *chiaroscuro*, dok je jedan portret ostao poprilično dominantan u oker žutoj boji, iako bih rekao da je osjećaj melankolije još uvijek prisutan.

Koliko sam uspješno ostvario svoju ideju možda nikad neću saznati, ali sam kroz pokušaj razumijevanja tog stranog shvatio koliko riječ stranac zapravo može biti lijepa.

Vid (2021., akril na papiru, 43x57cm)

Nera (2021., akril na papiru, 55x43cm)

Jakov (2021., akril na papiru, 55x44cm)

Pogled na djetinjstvo

Smatrao sam materijal samo sredstvom kako bih izveo ideju. Nisam previše misli pridavao širokom izboru ili mogućnostima, već sam se obično samo okrenuo glini kao najklasičnijem mediju. No pri tome sam vrlo brzo izgubio motivaciju za rad. Nije bilo nečega što bi mi ponukalo znatiželju ili me motiviralo. Suočen s tim, gotovo depresivnim problemom, zatvorio sam se u prilično klasičan oblik kiparstva. No uz malo savjetovanja i navođenja promijenio sam perspektivu. Pred sebe sam postavio nekoliko nepravilnih blokova stiropora i odlučio napraviti skulpturu od toga. U početku sam razmišljao koji ću pristup upotrijebiti, napravio nekoliko skica, postavio par ideja koje bi mogle biti zanimljive i prije negoli što sam to shvatio našao sam se u nadmetanju u buljenju sa stiroporom. Malo shrvan svojim razočaranjem i djelomično očajem odlučio sam samo krenuti. Prepustio sam se nekim osnovnim instinktima i našao se u veoma nostalgičnoj radnoj atmosferi ili možda bi bilo bolje reći igri. Naime kada sam krenuo tako nasumično ali mentalno prisutno raditi shvatio sam da je osjećaj gotovo isti kao kada sam se igrao s LEGO kockama kao malo dijete. Osjećaj ugodne nostalgije obnovio je moj interes i motivaciju i otvorio mi potpuno novi spektar kiparskih mogućnosti. Po prvi puta sam shvatio tu motivaciju iza oblikovanja prostora i međuprostora bez figurativnog prikazivanja i efekta koji ono može stvoriti. Jednostavno rečeno bilo je zabavno. Uživao sam radeći skulpturu i istražujući novi materijal do tada nepoznat. U jednom trenutku sam odlučio stati. Jednostavno je imalo smisla. Neka intuicija, dobra ili loša, mi je govorila da je gotovo. Rezultat je bio jedna stožasta forma s prilično jakom stabilnom bazom koja postepeno reducira u razvedeni vrh. Bio sam zadovoljan rezultatom.

No uz malo hladniju glavu i svježiju perspektivu skulptura je izgledala jadno, kao da nešto nedostaje. Gledajući je tako odozgora izgledala je samo kao igra djeteta, beznačajno. Nestao je onaj osjećaj smisla i nostalgije. Nije bio lijep osjećaj. Ali sam ubrzo dobio još jedan izvrstan savjet: „Razmisli o rješenju za postament.“ U među ostalom kakva je to skulptura bez postamenta. I upravo je to bio taj završni korak koji je nedostajao. Odlučio sam postaviti skulpturu na visoki postament tako da je baza skulpture otprilike u ravnini očiju, dajući joj malo uzvišen izgled. I uspio sam opet bar nakratko dobiti taj nostalgičan osjećaj. Postament sam izradio od kartonskih tubi na kojima je mala plinta od stiropora.

Konačni rezultat je jeftina skulptura visoko uzdignuta na skromnom postamentu koji joj daje neki osjećaj uzvišenosti. Naravno to nije Ban Jelačić ili Kralj Tomislav. Nije smisao da izazove divljenje ili strahopoštovanje, ali rekao bi da savršeno utjelovljuje moj pogled na djetinjstvo. Skromno, jednostavnije vrijeme i meni neizmjereno dragocjeno.

Skulptura I.(2021.,stiropor i purpen)

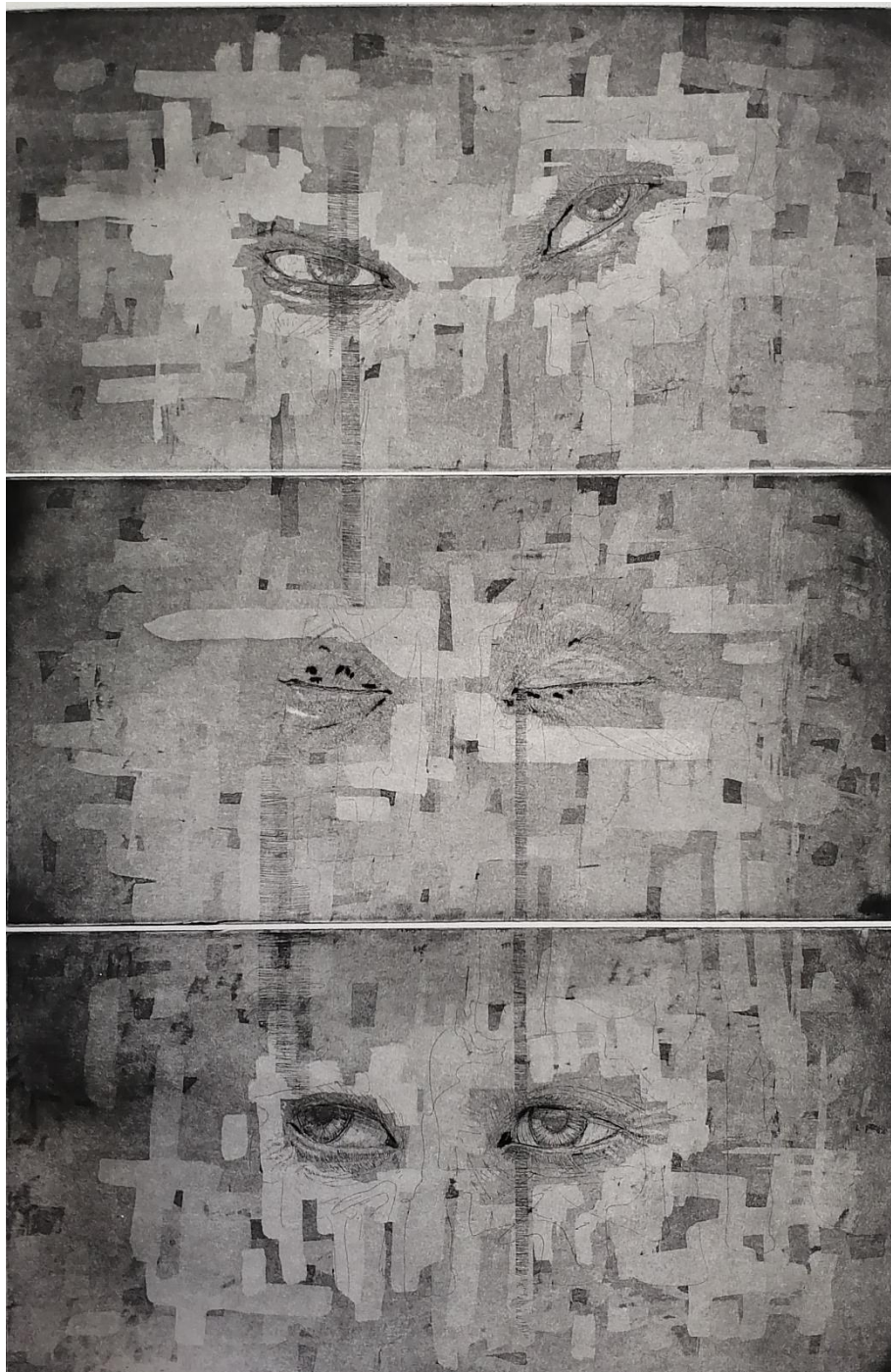
Skulptura I.(2021.,stiropor i purpen)

Triptih

Tipično u umjetnosti glavni fokus slike ili umjetničkog rada je subjekt te se obično najviše vremena utroši na nj. Pozadina služi kako bi istaknula subjekt ili postavila neku atmosferu samog rada. To naravno ne znači da za pozadinu treba uložiti manje vremena i truda već da ima sporednu ulogu u samom radu i iako je važno biti vješt u njenom oblikovanju obično je slabije reprezentirano kao vještina. Često se na radovima i u potpunosti izostavlja ili apsolutno minimalizira kako bi se pozornost stavila na subjekt. Danas sa sve većim interesom u konceptualno i apstraktnu umjetnost subjekt se često gubi u radovima ili ga uopće ni nema što zapravo istovremeno i uklanja element pozadine. Bez subjekta teško je imati pozadinu, jer ako nema subjekta samo pozadina postaje glavni element slike, odnosno subjekt. No to opet nije moj interes. Mene je zanimao odnos između subjekta i pozadine gdje je pozadina glavni element ili da barem stoji ravnopravno sa subjektom.

Ovaj rad je eksperiment u kojem sam pokušao izvesti pozadinu kao najvažniji element rada a da pri tome ne zanemarim subjekt. Za kojeg sam postavio generični motiv tri para očiju na tri pločice dimenzija 30x15cm izvedenih u bakropisu. Također u bakropisu nizanjem kraćih horizontalnih linija napravio nekoliko dužih vertikalnih linija koje i prelaze između pločica. Pošto je pozadina apstraktna implementirajući taj motiv crta htio sam postići prijelaz između pozadine i subjekta kao i malu naznaku povezanosti između samih pločica. Samu pozadinu je napravljena u tehnici akvatinte što mi je omogućilo stvaranje slojeva različitih nijansi. Sami slojevi su moglo bi se reći gotovo geometrizirani, vukao sam horizontalne i vertikalne poteze kista i time stvorio jednu vrstu rastera koji djelomično prijelazi između pločica dodatno ih povezujući. Također sam pri brisanju pločica namjerno ostavio malo više boje na rubovima kako bih postigao efekt vinjete.

Konačni rezultat je triptih s prikazom tri para očiju. Na radu se i dalje jasno razlikuje pozadina i subjekt, no pozadina privlači oko gotovo jednako kao i subjekt. Subjekt je izveden tankim linijama bakropisa što već samo po sebi ga izvlači u prvi plan i ističe ispred pretežno plošne pozadine. Ali sama raznolikost tonova na pozadini i količina prostora kojom ona dominira gotovo na jednak način vuku pozornost. Prema tome bih rekao da je ovaj eksperiment bio relativno uspješan, pozadina još uvijek ispunjava svoju funkciju naglašavanja subjekta, ali se također radi same suprotnosti obrade od subjekta ističe zbog njega.

Triptih (2021., akvatinta i bakropis, 45x30cm)